

TIETOSUOJAILMOITUS

1. Tutkimuksen nimi, luonne ja kesto

Tutkimuksen nimi: Korona yhteiskunnan marginaaleissa – asunnottomuus-osahanke

- Kertatutkimus
 Seurantatutkimus

Tutkimuksen kesto: 1.1.2021-31.8.2023

Henkilötietojen käsittelyaika: Hankeaika 1.1.2021-31.8.2023. Aineisto on hankkeen jälkeen MARGI-tutkimusryhmän käytössä enintään 31.8.2023 asti, jonka jälkeen se tuhoetaan tai arkistoidaan. Päätös arkistoinnista tehdään hankeaikana. Aineistosta tehdään esimerkiksi tieteellisiä artikkeleita, kirjoja tai niiden lukuja ja väitöskirjoja. Hankkeen johtaja arvioi aineiston säilytystarpeen vuosittain.

2. Rekisterinpitäjä

Tutkimus tehdään työsuhteessa Tampereen yliopistona toimivaan Tampereen korkeakoulusäätiöön, jolloin rekisterinpitäjä on Tampereen korkeakoulusäätiö.

Tampereen korkeakoulusäätiö sr, 33014 Tampereen yliopisto, Kalevantie 4, 33100 Tampere
Y-tunnus 2844561-8

3. Yhteyshenkilö tutkimusrekisteriä koskevissa asioissa

Laura Kalliomaa-Puha, Kalevantie 5, Linna-rakennus, 33014 Tampereen yliopisto,
Puh. +358 40 8288 601, Sähköpostiosoite laura.kalliomaa-puha@tuni.fi

4. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

dpo@tuni.fi

5. Tutkimuksen vastuullinen johtaja tai siitä vastaava ryhmä

Nimi Laura Kalliomaa-Puha Sähköpostiosoite laura.kalliomaa-puha@tuni.fi
Osoite Kalevantie 5, Linna-rakennus, 33014 Tampereen yliopisto, Puh. +358 40 8288 601

6. Tutkimuksen suorittajat

Suvi Raitakari (vastuututkija), Marja Hekkala, Mikko Ilmoniemi, Kirsi Juhila, Jenni Mäki, Johanna Ranta, Henna Takala ja MARGI-tutkimusryhmä.

7. Tutkimusrekisterin tietosisältö

Nimitiedot, osoite, puhelinnumero/sähköpostiosoite, ääni, kuva- ja videokuva, perhesuhteet, terveystiedot, työhistoria, etninen tausta ja sukupuoli. Ainoastaan nimitieto kysytään suoraan suostumuslomakkeessa. Muista asioista ei erikseen henkilökohtaisesti kysyä, mutta tiedot *saattavat tulla esiin* osallistujien itsensä kertomana. Etnisestä taustasta ja sukupuolesta tutkijat voivat myös visuaalisiin vihjeisiin perustuen olettaa jotain, mutta tietoja ei tallenneta tekstimuotoisiin

aineistoihin eikä niitä hyödynnetä analyysissa. Ääni-, kuva- ja videotiedostoihin näitä tietoja tallentuu, siksi ne säilytetään tekstiaineistoista erillään.

Päivitys 19.8.2021: Nimi ja puhelinnumero tai sähköpostiosoite säilytetään yksilöhaastatteluihin osallistuvien osalta niin, että samoja henkilöitä voidaan tavoitella kahdessa eri aineistonkeruuvaiheessa (v. 2021 ja v. 2022).

8. Henkilötietojen tietolähteet

Henkilötietoja saadaan suoraan tutkittavilta itseltään. Aineistoa kerätään pääasiassa kohderyhmien haastatteluilla ja ryhmähaastatteluilla, etnografisesti palveluiden toimintaa havainnoimalla (esimerkiksi palaveritallenteita, kuvia, kenttämuistiinpanoja, tilastotietoa, viestintämateriaalia ja media-aineistoa) ja asiakastyön kohtaamisten vuorovaikutusta tallentamalla.

9. Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Henkilötietoja käsittelyn tarkoitus on tieteellinen tutkimus. Tutkimus toteutetaan Tampereen yliopiston MARGI-tutkimusryhmässä. Olemme kiinnostuneita asunnottomuutta ja sen uhkaa kokevien sekä heidän parissaan työtä tekevien ihmisten arjesta pandemiaolosuhteiden aikana ja sen jälkeen. Asunnon etsimisen ja asumisen tukea tarvitsevat ihmiset eivät ole yksi tarkkapiirteinen ryhmä, siksi lähestymmekin tutkimustehtävää vuorovaikutuksen osapuolten suhteellisen (suhteissa ilmenevän) toimijuuden näkökulmasta. Tarkastelemme vallan jakautumista sekä ihmisten ja auttamisjärjestelmän kykyä selviytyä pandemiaolosuhteissa. Tehtävämme on arvioida myös sosiaalisen oikeudenmukaisuuden kannalta sitä, miten asunnottomuutta tai sen uhkaa kokevien ihmisten oikeus huolenpitoon, yhdenvertaiseen kohteluun ja osallisuuteen tunnustetaan pandemiaolosuhteissa. Aineistoja ei tallenneta henkilöiden nimillä tai sosiaaliturvatunnuksilla. Yksittäisiä henkilöitä ei voida tunnistaa tutkimuksen tuloksista. Aineistoja ei tulla yhdistelemään siten, että niiden pohjalta pystyttäisiin profiloimaan tarkasti yksittäisiä osallistujia tai heidän elämänsä tietoja.

10. Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste: *EU:n yleinen tietosuojasetus, artikla 6 kohta 1 sekä tietosuojalaki 4 §:*

Tutkittavan suostumus: Päivitys 19.8.2021: koskee ainoastaan aineiston hyödyntämistä pro gradu -tutkielmissa. Suostumuksen voi peruuttaa aineistonkeruun yhteydessä tai myöhemmin olemalla yhteydessä aineistoa keränneeseen tutkijaan.

Rekisterinpitäjän lakisääteisen veloitteen noudattaminen

Säädökset:

Yleistä etua koskeva tehtävä/rekisterinpitäjälle kuuluvan julkisen vallan käyttö

tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastointi

tutkimusaineistojen ja kulttuuriperintöaineistojen arkistointi

Rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettujen etujen toteuttaminen

Mikä oikeutettu etu on kyseessä:

Muu, mikä:

11. Arkaluonteiset henkilötiedot (erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvat tiedot ja rikostiedot)

- Tutkimuksessa ei käsitellä arkaluonteisia henkilötietoja
- Tutkimuksessa käsitellään seuraavia arkaluonteisia henkilötietoja. Tiedot eivät varsinaisesti ole tutkimuksen kohteena eikä niitä erikseen kysytä, mutta ne saattavat tulla aineistossa esille:
- Rotu tai etninen alkuperä
  - Poliittiset mielipiteet
  - Uskonnollinen tai filosofinen vakaumus
  - Ammattiliiton jäsenyys
  - Geneettiset tiedot
  - Biometristen tietojen käsittely henkilön yksiselitteistä tunnistamista varten
  - Terveystiedot
  - Luonnollisen henkilön seksuaalinen käyttäytyminen tai suuntautuminen

Tutkimuksessa käsitellään rikostuomiota tai rikkomuksia koskevia tietoja:

- Ei (osallistujat saattavat itse kertoa näistä, mutta näitä ei erikseen kysytä)
- Kyllä

Arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

EU:n yleinen tietosuoja-asetus, artikkelit 9 (erityiset henkilötietoryhmät) ja 10 (rikostuomioihin ja rikkomuksiin liittyvät tiedot) sekä tietosuoja laki 6 ja 7 §:t

- Rekisteröidyn suostumus. Päivitys 19.8.2021: Koskee ainoastaan aineiston hyödyntämistä pro gradu -tutkielmissa. Suostumuksen voi peruuttaa aineistonkeruun yhteydessä tai myöhemmin olemalla yhteydessä aineistoa keränneeseen tutkijaan.
- Käsittely koskee henkilötietoja, jotka rekisteröity on nimenomaisesti saattanut julkisiksi;
- Yleistä etua koskeva tieteellinen tai historiallinen tutkimus, tilastointi tai julkisen vallan käyttö
- Käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia varten

12. Jos kyseessä on yhteistyöhanke: Yhteistyöhankkeena tehtävän tutkimuksen osapuolet ja vastuunjako

Tampereen yliopisto ja Porin Sininauha ry toteuttavat yhdessä toimintatutkimuksen. Tieteellisen tutkimuksen kokonaisvastuu on Tampereen yliopistolla (MARGI-tutkimusryhmällä), Korona yhteiskunnan marginaaleissa -hankkeella. Tutkimusaineiston omistus-, käyttö- ja hallintaoikeudet kuuluvat asunnottomuus-osahankkeessa työskenteleville työntekijöille ja MARGI-tutkimusryhmälle. Lisäksi käyttöoikeus on kaikilla muilla Korona yhteiskunnan marginaaleissa -hankkeen tutkijoilla. Porin Sininauha ry vastaa toimintatutkimukseen liittyvästä käytännön asiakas- ja kohtaamistyöstä, mutta ei kerää toiminnassaan henkilörekisteriä eikä minkäänlaisia tunnistetietoja. Yhteistä henkilörekisteriä ei myöskään synny Tampereen yliopistolle ja Porin Sininauha ry:lle.

Kaikki tähän tutkimukseen liittyvät pyynnöt (mukaan lukien tietosuoja-asetuksen III luvussa tarkoitettut rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevat pyynnöt) toimitetaan alla olevalle yhteyshenkilölle: Laura Kalliomaa-Puha, yhteystiedot ks. kohta 3.

13. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen tutkimusryhmän ulkopuolelle

- Henkilötietoja siirretään tai luovutetaan säännönmukaisesti tutkimusryhmän ulkopuolelle:
Äänitiedostoja luovutetaan litterointipalvelulle litteroitaviksi.

Tutkimuksen päätyttyä tutkimusaineistoa voidaan siirtää arkistoitavaksi Yhteiskuntatieteellisen tietoarkistoon, joka toimii henkilötietojen käsittelijänä. Tietoarkisto arvioi aineiston arkistoitavuuden, tutkijan tekemän anonymisoinnin ja tekee tarvittaessa lisää poistoja ja muokkaa aineiston pitkäaikaissäilytykseen ja jatkokäyttöön soveltuvaksi. Asiasta päätetään hankkeen aikana. Aineiston sopivuudesta FAIR-data PAS -palveluun neuvotellaan myös hankkeen aikana.

14. Henkilötietojen siirto tai luovuttaminen EU:n/ETA-alueen ulkopuolelle

Siirretäänkö rekisterin tietoja kolmanteen maahan tai kansainväliselle järjestölle EU:n tai ETA-alueen ulkopuolelle:

- Ei
 Kyllä, mihin:

15. Automatisoitu päätöksenteko

Automaattisia päätöksiä ei tehdä.

16. Rekisterin suojauksen periaatteet

Manuaalisen aineiston (esim. paperiaineisto) suojaaminen:

- Lukitussa tilassa
 Lukitussa kaapissa
 Muuten, miten:

Digitaalisen aineiston suojaaminen (esim. tietojärjestelmät ja laitteet):

- käyttäjätunnus
 salasana
 kaksivaiheinen käyttäjän tunnistus (MFA)
 pääsynhallinta verkko-osoitteiden avulla (IP-osoitteet)
 käytön rekisteröinti (lokitietojen kerääminen)
 kulunvalvonta
 muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- Suorat tunnistetiedot poistetaan tekstimuotoisista aineistosta sähköisen tallennuksen yhteydessä. Julkaisuja ja raportteja varten suorat tunnistetiedot anonymisoidaan analyysivaiheessa.
 Aineisto on pseudonymisoitu toimintatutkimuksen palvelun nimen osalta silloin, kun se on mahdollista. Koska palvelupisteen rahoitus ja toiminta on julkista, palvelun nimitietoa ei voida kaikista julkaisuista ja raporteista poistaa.
 Aineisto analysoidaan osittain suorien tunnistetiedoin, koska joihinkin tutkimusmenetelmiin (esim. dialoginen sekvenssianalyysi) litterointipalvelun tuottamat litteraatit eivät ole riittäviä, joten tutkijan on hyödynnettävä äänitiedostoa riittävän tarkan litteraatin saadakseen.

Tietojen suojaus tietojen siirroissa:

tiedonsiirron salaus (kuvaile miten): Siirrot tehdään tutkijoiden luotetuissa yksityisissä verkoissa ja/tai Tampereen yliopiston VPN-salauksen avulla. Litterointipalvelulle tiedot siirretään suojatun sähköisen portaalin kautta.

tiedoston salaus:

muu, mikä:

17. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Tutkimusrekisteri hävitetään: aineisto ja suostumuslomakkeet hävitetään viimeistään 31.8.2030.

Tutkimusrekisteri arkistoidaan anonymisoituna ilman tunnistetietoja

Tutkimusrekisteri arkistoidaan tunnistetiedoin

Aineistoa säilytetään TUNI-GROUPS-pilvitalennustilassa ja yliopiston verkkolevyllä seitsemän (7) vuotta hankkeen päättymisen jälkeen eli 31.8.2030 asti. Hankkeen johtaja arvioi aineiston säilyttämistarvetta kuitenkin vuosittain. Koska aineistoa kertyy paljon, hankkeen aikana arvioidaan sitä työmäärää, joka aineiston saattamiseksi Tietoarkistoon luovutettavaan kuntoon (anonymisointi) vaatii. Jos työmäärä osoittautuu kohtuuttomaksi, aineisto säilytetään vain TUNI-GROUPS-pilvitalennustilassa ja yliopiston verkkolevyllä. Aineistosta voidaan mahdollisesti luovuttaa Tietoarkistoon vain tietyjä osia, jotka ovat anonymisoitavissa eivätkä ole siten niin arkaluontoisia. Joka tapauksessa Tietoarkistoon voidaan luovuttaa vain tekstiaineistoja, joiden käyttötarkoituksena on pelkästään tutkimus ja ylemmät opinnäytteet. Päätös aineiston luovuttamisesta Tietoarkistoon tehdään hankkeen aikana eli 31.8.2023 mennessä. Sama menettely koskee FAIR-data PAS -palvelua.

18. Rekisteröidyn oikeudet ja niiden mahdollinen rajoittaminen

Rekisteröidyllä on, ellei tietosuojalainsäädännöstä muuta johdu:

- Tietojen tarkastusoikeus (oikeus saada pääsy henkilötietoihin)
  - o Rekisteröidyllä on oikeus tietää, käsitelläänkö hänen henkilötietojaan vai ei, ja mitä henkilötietoja hänestä on tallennettu.
- Oikeus tietojen oikaisemiseen
  - o Rekisteröidyllä on oikeus vaatia, että häntä koskevat virheelliset, epätarkat tai puutteelliset henkilötiedot oikaistaan tai täydennetään ilman aiheetonta viivytystä. Lisäksi henkilöllä on oikeus vaatia, että tarpeettomat henkilötiedot poistetaan.
- Oikeus tietojen poistamiseen
  - o Rekisteröidyllä on poikkeustapauksissa oikeus saada henkilötietonsa kokonaan poistettua rekisterinpitäjän rekistereistä (oikeus tulla unohdetuksi).
- Oikeus käsittelyn rajoittamiseen
  - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus pyytää henkilötietojensa käsittelyn rajoittamista siksi aikaa, kunnes hänen tietonsa on asianmukaisesti tarkistettu ja korjattu tai täydennetty.
- Vastustamisoikeus
  - o Henkilöllä on tietyissä tilanteissa oikeus henkilökohtaiseen, erityiseen tilanteeseensa perustuen milloin tahansa vastustaa henkilötietojensa käsittelyä.
- Oikeus siirtää tiedot järjestelmästä toiseen
  - o Rekisteröidyllä on tietyissä tilanteissa oikeus saada häntä koskevat henkilötiedot, jotka hän on toimittanut rekisterinpitäjälle, jäsennellyssä, yleisesti käytetyssä ja koneellisesti luettavassa muodossa, ja oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.
- Oikeus tehdä valitus valvontaviranomaiselle
  - o Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus erityisesti vakinaisen asuin- tai työpaikkansa sijainnin mukaiselle valvontaviranomaiselle, jos hän katsoo, että henkilötietojen

käsittelyssä rikotaan EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (EU) 2016/679. Rekisteröidyllä on lisäksi oikeus käyttää hallinnollisia muutoksenhakukeinoja sekä muita oikeussuojakeinoja.

Tietosuojavaltuutetun toimisto

Käyntiosoite: Ratapihantie 9, 6. krs, 00520 Helsinki. Postiosoite: PL 800, 00521 Helsinki

Vaihde: 029 56 66700 Faksi: 029 56 66735 Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Rekisteröidyn oikeuksien käyttämistä koskevissa pyynnöissä noudatetaan rekisterinpitäjän tietopyyntöprosessia.